

РЕШЕНИЕ

№ 1377

гр. София, 17.03.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ГО I-28 СЪСТАВ, в публично заседание на двадесети февруари през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Ивайло Димитров

при участието на секретаря Надежда Св. Масова
като разгледа докладваното от Ивайло Димитров Гражданско дело № 20221100111270 по описа за 2022 година

Предявен е иск по чл. 422 ГПК, вр. чл. 415 ГПК и чл. 535 ТЗ за установяване, че И. Н. Н. в качеството му на авалист дължи (при условията на солидарност със „С.М.Е.“ АД), на „Г.Х.П.“ ЕООД, сумата от 32 522 лв., представляваща незаплатено задължение по запис на заповед, издаден на 01.07.2019 г. от „С.М.Е.“ АД, за което вземане е издадена заповед за незабавно изпълнение по чл. 417 ГПК по ч.гр.д. №355/2022 г. по описа на СРС, 88 състав.

Ищецът твърди, че е поемател по посочения запис на заповед, както и че вземането не е погасено, въпреки че уговореният падеж (31.08.2020 г.) е настъпил. След подадено заявление по чл. 417 ГПК е образувано ч.гр.д. №355/2022 г. по описа на СРС, 88 състав, и е издадена заповед за незабавно изпълнение за сумата по записа на заповед от 32 522 лв., срещу издателя „С.М.Е.“ АД и авалиста И. Н. Н.. Последният е подал възражение по чл. 414, ал. 1 ГПК, поради което за ищеца е налице правен интерес от предявяването на установителния иск по чл. 422 ГПК.

В срока по чл. 131 ГПК е постъпил отговор от ответника И. Н. Н., който не оспорва обстоятелството, че е подписал процесната ценна книга. Счита, че тъй като лично не е получил никаква част от сумата, той има качеството на поръчител, а не на съдължник и доколкото в шестмесечния срок по чл. 147 ЗЗД кредиторът не е предявил срещу него иск, той не бил задължен по записа на заповед.

Възражава, че ценната книга не му е била предявена за плащане, както и че липсва изричен подпис, че е „без протест“, тъй като тези думи присъствали в наименованието, но не и в текста на документа. Поради този недостатък във формата, на основание чл. 485, ал. 2 ТЗ, задължението на поръчителя било отпаднало.

Съдът, като взе предвид доводите на страните и събраните по делото доказателства,

при спазване на разпоредбите на чл. 235 ГПК, намира от фактическа и правна страна следното:

По ч.гр.д. №355/2022 г. по описа на СРС, 88 състав е издадена заповед за незабавно изпълнение по чл. 417 ГПК от 18.01.2022 г., в полза на „Г.Х.П.“ ЕООД срещу „С.М.Е.“ АД и И. Н. Н. за сумата от 32 522 лв., въз основа на запис на заповед от 01.07.2019 г. И. Н. Н. е подал възражение на 18.03.2022 г., което е в срока по чл. 414 ГПК, доколкото от приложеното в заповедното производство писмо от ЧСИ М. М. (л. 28) се установява, че поканата за доброволно изпълнение му е била изпратена по пощата на 16.03.2022 г. и обективно едномесечният срок, в който е подадено възражението, не е изтекъл.

От приложения по заповедното производство оригинал на ценната книга се установява, че на 01.07.2019 г. „С.М.Е.“ АД е издало в полза на „Г.Х.П.“ ЕООД запис на заповед, с който безусловно и неотменимо се е задължил при предявяването му да плати на или на заповедта на ищеца сумата от 32 522 лв.. Като падеж е вписана датата 31.08.2020 г., с място на плащане посочената в записа на заповед банкова сметка в „Първа инвестиционна банка“ АД и място на издаване в гр. Пловдив. Ответникът се е подписал под текста „Авалирам този запис на заповед при условията на издаването му – авалист И. Н. Н....“. В записа на заповед е посочено, че е без протест и предявяване.

Предмет на производството по установителния иск по реда на чл. 422 ГПК, предшествано от развил се заповедно производство, въз основа на което е издадена заповед за изпълнение по чл. 417, т. 10 от ГПК, е установяване съществуването на конкретното вземане по записа на заповед. За да има изпълнителна сила, записът на заповед следва да съдържа предписаните в разпоредбата на чл. 535 ТЗ реквизити, като тяхната кумулативна наличност обуславя действителността на менителничния ефект. Записът на заповед като абстрактна ценна книга на заповед представлява едновременно основание и доказателство за пораждане на паричното вземане в полза на ремитента (поемателя) или на последния джиратар, което е материализирано в менителничния ефект. Съгласно ТР № 1/2004 г. от 28.12.2005 г. на ВКС по д. № 1/2004 г., ОСТК, за да е редовен записът на заповед от външна страна, е необходимо самият документ да е назован „Запис на заповед“, както и в текста на същия да е изписан изразът „запис на заповед“ така, както предписва правната норма, регламентирана в чл. 535, т. 1 ТЗ.

В конкретния случай процесният запис на заповед, издаден на 01.07.2019 г. от „С.М.Е.“ АД и авалиран от И. Н. Н., съдържа всички изискуеми реквизити по чл. 535 ТЗ и е редовен от външна страна.

Неоснователни са доводите на ответника, че има качеството на поръчител, тъй като не бил получил сумата по записа, доколкото от текстовото съдържание е несъмнена изразената от него воля да се задължи по ценната книга в качеството му на авалист. Ирелевантно за пораждане отговорността на авалиста е обстоятелството дали е получил процесната сума, а правилата за поръчителя са неприложими (включително тези относно срока по чл. 147 ЗЗД) към правната фигура на авалиста (така и Решение №386 от 25.03.2015 г. по гр. д. № 1490/2014 г., IV ГО на ВКС).

Възражението на ответника, че записът на заповед не му е бил предявен не

рефлектира върху изискуемостта на вземането по него, тъй като уговореният падеж е не този по чл. 486, ал. 1, т. 1 ТЗ (на предявяване), а по чл. 486, ал. 1, т. 4 ТЗ (на определен ден). Този извод следва, както от твърдението на самия ответник, че в записа е посочен падеж, който е видно, че съставлява конкретна дата 31.08.2020 г., така и текстовото съдържание на ценната книга. Ясно е посочено непосредствено под наименованието „Запис на заповед“, че е „Без протест и предявяване“, а падежът е недвусмислено изведен буквено и цифрово на отделен ред с посочване на конкретната дата. Логически кореспондиращо с падежа „на определен ден“ е и определеното място за плащане – по банков път с посочен IBAN и име на банката, а не като административно-териториално обозначение (населено място). Както е прието в определение № 549/12.07.2011 г. по ч. т. д. № 345/2011 г. на ВКС, I т. о. при записи на заповед с определена дата на падеж, които не следва да се предявяват за плащане, законовото изискване по чл. 535, т. 4 ТЗ за място на плащане е спазено, в случай че в документа е отразено, че дължимата сума е платима по конкретизирана с необходимите данни банкова сметка. В този смисъл определеното място на плащане – по банкова сметка, в съвкупност с факта, че е посочена като падеж определена дата, както и че запис на заповед е без протест и предявяване, ясно сочи, че падежът е този по чл. чл. 486, ал. 1, т. 4 ТЗ. При това положение с настъпването на конкретно определения падеж вземането става изискуемо автоматично, а предявяването на ценната книга за плащане представлява единствено съдействие на кредитора за изпълнение задължението на длъжника и има за цел да постави същия в забава, но не е условие за изискуемостта на вземането по ценната книга (изрично в този смисъл решение № 162 от 12.12.2019 г., по т. д. № 651/2018 г. на II ТО на ВКС). Ето защо и противно на възражението на ответника дължимостта на сумата по процесния запис не е поставена в зависимост от нейното предявяване.

Неоснователно е и възражението в отговора, че думите „без предявяване“ присъствали в заглавието, но не и в текста на документа. Както бе посочено, изразът „без протест и предявяване“ е разположен под заглавието и над подписа на издателя и авалиста, което обуславя извод, че се намира в самото съдържание на ценната книга и е част от него, а не от заглавието на документа. Извеждането на тези думи на първия отделен ред под заглавието цели да акцентира, че запис на заповед е без протест и без предявяване, а не съставлява порок, водещ до неговата нищожност, в каквата насока е тезата на ответника.

Предвид че посочената като падеж дата „31.08.2020 г.“ е настъпила към момента на подаване на заявлението по чл. 417 ГПК – 06.01.2022 г. и доколкото ответникът не твърди и не доказва да е извършил плащане по запис в качеството си на авалист, то и искът по чл. 422 ГПК се явява изцяло основателен.

При този изход на спора на ищеца се дължат разноски, съобразно претендирания списък по чл. 80 ГПК в общ размер на 3700,88 лв., от които: 2400 лв. – адвокатско възнаграждение за производството пред СГС; 650,44 лв. – държавна такса за исковото производство и 650,44 лв. – държавна такса в заповедното производство.

Предвид изложените съображения, съдът

РЕШИ:

ПРИЗНАВА ЗА УСТАНОВЕНО по предявен от „Г.Х.П.“ ЕООД, ЕИК *****, със седалище и адрес на управление: гр. София, район „Младост“, бул. „****“, със съдебен адрес гр. София, район „Триадица“, бул. *****, чрез адв. Х. И. срещу И. Н. Н. с ЕГН *****, с постоянен адрес: гр. София, ул. „***** *****“ със съдебен адрес гр. София, кв. „*****“ иск по чл. 422 ГПК, вр. чл. 415 ГПК и чл. 535 ТЗ, че И. Н. Н. дължи (при условията на солидарност със „С.М.Е.“ АД) на „Г.Х.П.“ ЕООД, сумата от **32522 лв.**, представляваща незаплатено задължение по запис на заповед, издаден на 01.07.2019 г. от „С.М.Е.“ АД в полза на „Г.Х.П.“ ЕООД и авалиран от И. Н. Н., за което вземане е издадена заповед за незабавно изпълнение по чл. 417 ГПК от 18.01.2022 г., по ч.гр.д. №355/2022 г. по описа на СРС, 88 състав.

ОСЪЖДА И. Н. Н. с ЕГН *****, с постоянен адрес: гр. София, ул. „*****“ със съдебен адрес гр. София, кв. „*****“ да заплати на „Г.Х.П.“ ЕООД, ЕИК *****, със седалище и адрес на управление: гр. София, район „Младост“, бул. „****“, със съдебен адрес гр. София, район „Триадица“, бул. *****, чрез адв. Х. И., на основание чл. 78, ал. 1 ГПК, съдебни разноси за исковото и заповедното производство в общ размер на **3700,88 лв.**

РЕШЕНИЕТО може да се обжалва с въззивна жалба пред Софийски апелативен съд, в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Софийски градски съд: _____